

Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Юридичний факультет
Кафедра фундаментальних юридичних дисциплін

СХВАЛЕНО
на засіданні науково-методичної
ради факультету
протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан юридичного факультету
Тетяна КЕЛЬБЯ/
«28» _____ 2024 р.

СИЛАБУС
обов'язкової навчальної дисципліни
«Екологічне та земельне право»

Освітньо-професійна програма:	<u>Право</u>
Спеціальність:	<u>081 «Право»</u>
Галузь знань:	<u>08 «Право»</u>
Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Факультет:	<u>юридичний</u>
Мова навчання:	<u>українська</u>
Розробник:	<u>Кушнір Ярослав Вікторович, викладач кафедри фундаментальних юридичних дисциплін</u>
Профайл викладача	<u>https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/faculty-of-law/department-of-fundamental-legal-disciplines/</u>
E-mail:	<u>iaroslav555@ukr.net</u>
Консультації	<u>четвер з 09.00 до 14.00</u>

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Навчальна дисципліна «Екологічне та земельне право» є складовою навчального плану підготовки фахівців першого бакалаврського рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» в обсязі 120 годин, з яких для здобувачів денної форми навчання передбачено: лекцій – 22 год., практичних занять – 18 год., і самостійної роботи – 80 год.; та для здобувачів заочної форми навчання: лекцій – 4 год., практичних занять – 4 год., та самостійної роботи – 112 год. Навчальна дисципліна побудована відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS) і складається з 4 кредитів. Форма підсумкового контролю – диференційований залік.

У зв'язку зі зростанням значення екологічних проблем та інтенсифікацією використання природних ресурсів, сьогодні відбуваються активні процеси трансформації багатьох державно-правових інститутів. Постають нові юридичні виклики, пов'язані з регулюванням охорони довкілля, раціональним використанням земельних ресурсів та забезпеченням сталого розвитку. Зростає потреба у фахівцях, які є експертами в галузі екологічного та земельного права, здатних забезпечувати юридичний супровід ефективного управління природними ресурсами та вирішувати питання екологічної безпеки. Особливо актуальним є завдання підготовки спеціалістів із необхідною кваліфікацією для регулювання правовідносин у сфері охорони довкілля, захисту прав на чисте навколишнє середовище, а також збереження земель як основного національного багатства.

2. Мета і завдання дисципліни

Предметом вивчення дисципліни є правовідносини, що виникають у зв'язку з володінням, користуванням, розпорядженням та охороною земельних ділянок, використання земельних ресурсів та збереженням навколишнього природного середовища.

Мета навчальної дисципліни – оволодіння теорією і методологією земельного та екологічного права, вивчення законодавства у галузі землекористування, природокористування та природоохоронного законодавства, охорони та відтворення природних ресурсів, формування навиків його застосування на практиці, вироблення у слухачів нового якісного стану екологічного мислення, формування культури особистості, яка проявляється в її еколого-правовій свідомості, мисленні, поведінці та практичній діяльності.

Основними *цілями (завданнями)* навчальної дисципліни є:

1. ознайомити студентів із змістом правових інститутів земельного та екологічного права;
2. сприяти глибокому засвоєнню правових категорій, передбачених земельним та екологічним законодавством;
3. сприяти засвоєнню квінтесенції, змісту екологічно-правових відносин;
4. навчитися розуміти зміст норм земельного та екологічного законодавства, правильно тлумачити та застосовувати при вирішенні конкретних справ;
5. прищепити студентам уміння працювати з нормативно-правовими актами;
6. сприяти набуття студентам навичок практичного використання норм сучасного законодавства, та їх застосування до конкретних ситуацій;
7. залучити студентів до активного обговорення теоретичних питань, навчити формулювати і чітко викладати свою думку, виявляти самостійність і творчий підхід до вирішення життєвих ситуацій;
8. ознайомити студентів із судовою практикою, роботою інших органів, що застосовують норми земельного та екологічного права.

Результати навчання за дисципліною. Після проходження курсу здобувачі будуть знати: теорію екологічного та земельного права; норм екологічного та земельного права та правовідносин, які вони породжують; правові основи користування, володіння та розпорядження земельними ресурсами та навколишнім природним середовищем; основи

державної земельної політики; форми та види юридичної відповідальності за земельні та екологічні правопорушення; способи захисту права на землю та шляхи вирішення земельних спорів; правовий режим окремих категорій земель;

вміти: орієнтуватися в законодавстві, що регламентує правовідносини, що виникають у зв'язку з володінням, користуванням, розпорядженням та охороною земельних ділянок, використання земельних ресурсів та збереженням навколишнього природного середовища; використовувати можливості нормативно-правову базу при тлумаченні правових норм; правильно використовувати роз'яснення законодавчих, виконавчих, судових та інших органів у процесі застосування норм відповідного законодавства.

3. Пререквізити

Вивчення курсу передбачає наявність системних та ґрунтовних знань із курсу: Земельне та екологічне право, яка межує з наступними дисциплінами: конституційне право, цивільне право, адміністративне право, житлове право, господарське право, кримінальне право, аграрне право, міжнародне право, містобудування та архітектура, природокористування. Ці межі демонструють, що Земельне та екологічне право взаємодіє з різними аспектами правової, економічної та природничої сфер, оскільки земельні та еколого-правові відносини мають широкий спектр впливу на суспільство та природокористування.

4. Компетентності та результати навчання

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються наступні:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові компетентності спеціальності (СК)

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, зокрема з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право,

цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

Отримуються наступні програмні результати навчання (РН):

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (тема 1-10).

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю (теми 4,5,6,7).

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему (тема 1, 8,9,10).

РН 9. Самостійно визначити ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій (теми 6,7).

РН 11. Мати базові навички риторики (теми 1-10).

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (теми 2,3,4,5,8,9,10).

РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних (теми 2-10).

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи (теми 2-10).

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (теми 2-10).

5. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Поняття, предмет, метод, принципи, система та джерельна база земельного та екологічного права України.

Тема 2. Право власності на землю та природні ресурси: набуття, перехід та припинення права власності на земельні ділянки та природні ресурси.

Тема 3. Право землекористування та природокористування: право на земельну частку (пай).

Тема 4. Обмеження, обтяження та припинення права на землю. Система органів управління природокористуванням та охороною довкілля.

Тема 5. Правове регулювання у сфері орендних правовідносин земельних ділянок: управління у галузі використання і охорони земель, природокористування та охорони довкілля.

Змістовий модуль 2

Тема 6. Юридична відповідальність за земельні та екологічні правопорушення.

Тема 7. Захист прав на землю та шляхи вирішення земельних спорів.

Тема 8. Правовий режим використання та охорони земель сільськогосподарського призначення та земель населених пунктів і водних об'єктів.

Тема 9. Правовий режим використання і охорони лісів, земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного значення, рекреаційного, оздоровчого, історико-культурного призначення та тваринного світу.

Тема 10. Правовий режим використання та охорони надр, атмосферного повітря, земель лісогосподарського призначення та водного фонду, земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

При викладанні тем використовуються інформаційні технології навчання: презентації та робота з електронними ресурсами.

При підготовці до занять та виконанні самостійної роботи здобувачу рекомендується використовувати Робочу програму з навчальної дисципліни «Екологічне та земельне право» та Навчально-методичні рекомендації з Екологічне та земельне право.

6. Система контролю та оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ;
- метод мозкового штурму;
- кейс-технології.

Форми та методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – екзамен.

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного навчання студентів на останньому за розкладом занятті. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЄКТС	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	відмінно
82-89	B	добре	добре
74-81	C		
64-73	D	задовільно	задовільно
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	незадовільно
1-34	F		

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Залік:

Поточний контроль (максимальна кількість балів)		Загальна максимальна кількість балів
Модуль I	Модуль II	
50	50	100

Політика академічної доброчесності

Здобувач повинен ознайомитися і дотримуватися Положення про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет», яке міститься у вільному доступі на офіційному сайті університету. Студент повинен виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Використання можливостей штучного інтелекту може мати місце в обмеженому ряді випадків, у кожному разі із погодженням з викладачем.

Література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 26 червня 1996 р. (в ред. від 01.01.2020 р.). Відомості Верховної Ради. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. (в ред. від 16.06.2024 р.) - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
3. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. (в ред. від 08.10.2023 р.). // Відомості Верховної Ради України. – 1991.–№41.
4. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. (в ред. від 19.08.2022 р.). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
5. Земельний Кодекс України від 25.10.2001 р. (в ред. від 28.05.2024 р.). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

6. Лісовий Кодекс України від 23.03.2023 р. (в ред. від 04.01.2024 р.). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
7. Кодекс України про надра від 27 липня 1994 р. (в ред. від 01.10.2023 р.). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
8. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. (в ред. від 27.04.2024 р.) - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
9. Про Державну екологічну інспекцію України: Положення. Затв. Указом Президента України від 19.04.2017 р. № 275 (в ред. від 09.04.2024 р.) - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
10. Про Державне агентство лісових ресурсів України: Положення. Затв. Указом Президента України від 08.10.2014 р. № 521 (в ред. від 01.10.2020 р.) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
11. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 07.07.2011 р. № 3613-VI (в ред. від 28.05.2024 р.) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
12. Про екологічну мережу України: Закон України від 24.06.2004 р. № 1864-IV (в ред. від 31.03.2023 р.) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
13. Про меліорацію земель: Закон України від 14.01.2000 р. (в ред. від 07.05.2022 р.) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
14. Про державний контроль за використанням і охороною земель: Закон України від 19.06.2003 р. (в ред. від 19.11.2022 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – ст. 350.
15. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. (в ред. від 15.04.2024 р.) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
16. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР (в ред. від 18.05.2024 р.) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
17. Про землеустрій: Закон України від 22 травня 2003 року № 858-IV (в ред. від 31.12.2023 р.) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
18. Про оренду землі: Закон України від 6 жовтня 1998 року № 161-XIV (в ред. від 03.09.2023 р.) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>

Основний

1. Погрібного О.О., Каракаша І.І., Земельне право України: Підручник за ред.– К.: Істина, 2003. с. 448.
2. Килимник І. І., Міхно О. І., Земельне право України: навч. посібник; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. с.166.
3. Баїк О. І., Бобко У. П., Долинська М. С., Дутко А. О., Павлюк Н. М., Земельне право: навч. посібник за ред. О. І. Баїк. Львів: Навчально-науковий Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2020. с. 326.
4. Баїк О. І., Земельне право: методичні вказівки до виконання самостійної роботи для студентів денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 081 Право, Львів, Навчально-науковий Інститут права та психології Національного університету «Львівська політехніка», 2019.
5. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2016. Т. 16 : Земельне та аграрне право, редкол.: М. В. Шульга (голова), В. В. Носік, П. Ф. Кулинич (заст. голови), та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2019. 696 с.
6. Данилишина Б. М., Природоресурсна сфера України: проблеми сталого розвитку та трансформацій, Київ, ЗАТ «Нічлава», 2006. с. 704.

7. Шемшученка Ю. С., Доктринальні проблеми екологічного, аграрного та господарського права, Правова доктрина України: у 5 томах. Харків: Право, Том 4, 2013. с. 848.
8. Ришкова Л. В. Правове регулювання охорони та використання особливо цінних земель: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.06; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2010. с. 17.
9. Реалізація права власності на землю: методичні рекомендації, Полтавське міське управління юстиції. – Полтава: ПМУЮ, 2013. с. 25.
10. Федорович В. І., Барабаш Н. П. Земельне право України. Програма курсу для студентів юридичного факультету. Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка. 2010. с. 36.
11. Швецова Л. А. Земельні правовідносини: правові позиції Великої Палати Верховного Суду у спорах, що виникають із земельних правовідносин. Київ: Видавничий дім «Дакор», 2020. с. 908

Додатковий

1. Аграрне та земельне право України: сучасна парадигма і перспективи розвитку: колективна монографія / за ред. д.ю.н., проф. А. П. Гетьмана та д.ю.н., проф. Т. В. Курман. Харків: Юрайт, 2022. 576 с.
2. Баїк О. І. Земельне право: Конспект лекцій для студентів денної форми навчання напряму 6.080101 «Геодезія, картографія та землеустрій». Львів : Навчально-науковий Інститут права та психології Національного університету «Львівська політехніка», 2016. с. 178
3. Бусуйок Д. Управлінські та сервісні правовідносини в земельному праві України: монографія. Київ: Ніка-Центр, 2017. с. 352
4. Шульги М. В., Земельне право: підручник. 3-тє вид., доп. і перероб.; за ред. Харків: Юрайт, 2023. с. 592
5. Каракаш І. І., Сидор В. Д., Харитоновна Т. Є., Земельне право України: навч. посіб. та ін. вид. 2-ге, перероб. і допов. Одеса: Юрид. літ., 2017. с. 588
6. Котелевець А. В., Лейби Л. В., Шульги М. В., Земельні спори: правові засади вирішення: навч. посіб. за ред.: Харків: Федорко, 2014. с. 214
7. Землі сільськогосподарського призначення: права громадян України. Науково-навчальний посібник за ред. докт. юрид. наук, проф. Н. І. Титової. Львів: ПАІС, 2005. с. 368
8. Земельне право України для студентів денної форми навчання уклад.: М. В. Шульга, І. В. Ігнатенко, Д. В. Санніков та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2017. 66 с.
9. Шульга М. В., Гордєєв В. І., Санніков Д. В. Земельне право: посіб. для підгот. до іспиту та ін. Харків: Право, 2019. с. 278.
10. Ковач Д.Л. Деякі аспекти виникнення права власності на землю у громадян України Вісник Національного університету «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого» – № 4 (15). – 2013. – С. 311- 318.
11. Котелевець А. В., Лейба Л. В., Шульга М. В. Земельні спори: правові засади вирішення: навч. посіб. Харків: Федорко, 2014. 214 с.
12. Міхно О. І. Конспект лекцій з дисципліни «Земельне право» (для студентів денної та заочної форм навчання усіх напрямів підготовки університету); Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ, 2014. 156 с.
13. Кушнір Я. В. Особливості одержання дозволу на розміщення тимчасової споруди модульного типу для провадження підприємницької діяльності, Актуальні дослідження правової та історичної науки – Матеріали Міжнародної науково – практична інтернет – конференція – м. Тернопіль (випуск 54)» 2023 р. С. 42-46.
14. Кушнір Я. В. Особливості інституту безоплатної приватизації земельних ділянок державної та комунальної власності, колективна монографія ПВНЗ «Буковинський університет» Правові інститути в умовах світових процесів глобалізації проблеми та перспективи розвитку – Чернівці, 2023 р. С. 237-252.
15. Кушнір Я. В. Правовий режим земель територіальної громади в Україні, Право та педагогіка 13 випуск – м. Чернівці, 2024 р. С. 13-22.

16. Кушнір Я. В. Договір купівлі-продажу земельної ділянки та його наслідки, VII щорічна науково-практична конференція молодих вчених та студентів «Право в умовах воєнного стану: українські реалії та міжнародні тенденції», 17 травня 2024 р. м. Чернівці, С. 63-65.
17. Кушнір Я. В., Габовда Я.М. Особливості визначення та нарахування земельного податку на земельні ділянки сільськогосподарського призначення, XIII International scientific and practical conference «Innovative Scientific Research: Balance of Theory and Practical Application» (March 6-8, 2024) Brussels, Belgium International Scientific Unity, 2024 с. 98-102.

Інформаційні ресурси

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України	http://www.president.gov.ua
2. Офіційний портал Верховної Ради України	http://rada.gov.ua
3. Урядовий портал	http://www.kmu.gov.ua/control/
4. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини	http://www.ombudsman.gov.ua
5. Міністерство внутрішніх справ України	http://mvs.gov.ua
6. Національна поліція України	https://www.npu.gov.ua/
7. Міністерство освіти і науки України	http://www.mon.gov.ua
8. Міністерство юстиції України	https://minjust.gov.ua/ua
9. Верховний Суд України	http://www.scourt.gov.ua
10. Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ	http://sc.gov.ua